

FORMANDEN HAR ORDET

2025 blev et år, hvor ungdomsskolen som skoleform for alvor fik øget politisk opmærksomhed. Med Trivselskommissionens anbefalinger, reformer på uddannelsesområdet og en bredere samtale om fritidens betydning, stod det tydeligt, at ungdomsskolerne spiller en central rolle i arbejdet med trivsel, dannelse og unges tilknytning til fællesskaber, uddannelse og arbejdsmarked. Den opmærksomhed kom ikke af sig selv. Den var også et resultat af et vedholdende arbejde fra Ungdomsskoleforeningen for at sætte skoleformen på den politiske dagsorden – nationalt såvel som lokalt.

2025 blev samtidig et år med nye kræfter i ledelsen. Med Jesper Bernhardt som ny sekretariatschef fra januar og mit valg som formand på Landsmødet i april fik foreningen en ny ledelsesmæssig ramme. Vi prioriterede tidligt at komme ud og møde ungdomsskolerne i hele landet for at lytte, lære og tage medlemmernes

perspektiver med ind i det politiske arbejde.

Året bød også på stærke medlemsarrangementer, hvor ungdomsskoler fra hele landet mødtes om faglig inspiration, videndeling og fælles retning. Konferencer, årsmøder, temadage og webinarer fungerede som vigtige samlingspunkter og styrkede både netværk og fællesskab på tværs af kommunegrænser.

Samtidig var 2025 et år med både afslutning og forankring af et toneangivende projekt og med fortsat vækst i eksisterende projekter. Vi byggede videre på stærke partnerskaber, udvidede vores nationale samarbejder og styrkede fællesskaberne omkring ungdomsskolerne.

Jeg ønsker også at sige et stort tak til vores medlemmer – ungdomsskolerne i Danmark – for at vise fortsat støtte og opbakning til foreningens arbejde og ikke mindst for jeres store engagement, faglighed og solide arbejde for skoleformen og for de cirka 170.000 unge, der årligt bruger ungdomsskolerne rundt omkring i kommunerne.

På vegne af Ungdomsskoleforeningen

Mikkel Holst Villadsen, formand

Beretning 2025

Ny sekretariatschef og valg af formand

2025 blev et år med nye kræfter i ledelsen. Den 6. januar tiltrådte Jesper Bernhardt som ny sekretariatschef i Ungdomsskoleforeningen med en solid ledelsesbaggrund fra uddannelsesområdet.

På Landsmødet i april blev Mikkel Holst Villadsen valgt som formand efter at have været konstitueret siden sommeren 2024.

Formand og sekretariatschef prioriterede i løbet af året at komme bredt rundt i landet for at besøge ungdomsskoler og lytte til, hvad der optog dem. Siden Landsmødet 2025 har de tilsammen været på 25 besøg i ungdomsskoleregi. De mange møder gav værdifuld indsigt og styrkede foreningens politiske arbejde med afsæt i medlemmernes virkelighed.

Politiske emner i 2025 – et år med store bevægelser

2025 har været et år præget af markante uddannelsespolitiske beslutninger og udmeldinger med direkte betydning for ungdomsskolerne. Flere reformspor har sat retning for de kommende år – og har krævet både tydelige positioner og aktiv interessevaretagelse fra Ungdomsskoleforeningens side.

EPX og fremtiden for 10. klasse

Med EPX-aftalen blev der reelt sat punktum for de kommunale 10. klasser i deres nuværende form. For de ungdomsskoler, der udbyder 10. klasse, er det en gennemgribende forandring. Vores primære fokus har været – og er fortsat – at sikre, at de unge, som i dag finder retning, modning og motivation i 10. klasse-regi, ikke tabes i overgangen til det nye system. Ungdomsskolerne har gennem årtier løftet en vigtig opgave for unge, der har brug for et ekstra år med faglig styrkelse og personlig afklaring. Den erfaring og de kompetencer skal bringes i spil i det nye landskab, så ingen unge falder mellem to stole.

Trivselskommissionen – fritidens betydning anerkendes

Da Trivselskommissionen i februar fremlagde sine 35 anbefalinger, var det med et markant fokus på fællesskaber, myndiggørelse og et mere nuanceret sprog om trivsel. Flere anbefalinger spiller direkte ind i en ungdomsskolekontekst – og én nævner eksplicit ungdomsskolerne som aktør, særligt i relation til fritidsjobindsatser.

Kommissionens opfordring til at "almindeliggøre det sygeliggjorte" og skabe en ny forståelse af trivsel harmonerer med ungdomsskolernes praksis. I fritidspædagogiske rammer oplever mange unge at være del af meningsfulde fællesskaber, hvor de kan træde ud af problem- og diagnoseforståelser og ind i deltagelse, mestring og relationer. Samtidig understreger anbefalingen om, at alle børn og unge bør have en fritidsaktivitet, fritidens og dermed ungdomsskolernes afgørende betydning.

At ungdomsskolerne fremhæves som centrale samarbejdspartnere i arbejdet med at få flere unge i fritidsjob, er en vigtig anerkendelse af det arbejde, der allerede gøres lokalt og gennem nationale indsatser som vores fritidsjobprojekter. Vi vil fortsat arbejde for, at fritidens styrker tænkes ind som en del af løsningen på trivselsudfordringerne.

Juniormesterlære – behov for fleksibilitet

Bekendtgørelsen om juniormesterlære blev offentliggjort 31. marts og har været fulgt tæt. Ordningen ligger tæt op ad ungdomsskolernes heltidsundervisning og 3+2-modeller, og vi afgav derfor hørings svar med ønske om størst mulig fleksibilitet – herunder mulighed for, at undervisningen i dansk og matematik kan foregå i ungdomsskolereggi.

Den endelige bekendtgørelse gav mulighed for, at den praktiske del kan varetages i ungdomsskolen, mens

undervisningen i folkeskolens fag fortsat skal ske under folkeskolelovgivningen.

Ungdomsskolerne rummer stærke praksisfaglige miljøer, som med fordel kan bringes endnu mere i spil. Mange ungdomsskoler kastede sig også ud i arbejdet med juniormesterlære i løbet af 2025, ligesom vi i Ungdomsskoleforeningen iværksatte en undersøgelse af ungdomsskolernes rolle i arbejdet med juniormesterlære for at samle op på både erfaringer, viden og praksis på området.

STUKs vejledning om specialundervisning

I august udsendte Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) en vejledning om regler for specialundervisning i ungdomsskolen. Vejledningen tydeliggjorde, at visiteret specialundervisning ikke kan placeres i ungdomsskoleregiet. Det skabte naturligt usikkerhed flere steder.

Ungdomsskoleforeningen understregede – i dialog med kommuner og skoler – at vejledningen ikke forhindrer, at ungdomsskoler fortsat kan tilbyde specialiserede heltidsundervisningstilbud, forudsat at der er tale om et frivilligt tilbud, som unge og forældre kan vælge på et oplyst grundlag. Mange ungdomsskoler har gennem årtier opbygget stærke, fleksible og økonomisk bæredygtige tilbud til unge med særlige behov. Vores anbefaling har derfor været at fastholde velfungerende tilbud og sikre tydelige processer – frem for at afvikle eller flytte dem unødigt. Vi har i foreningen kontinuerligt fokus på fortsat at styrke betingelserne for ungdomsskolernes

heltidsundervisning – herunder vores ønske om muligheden for at udbyde heltidsundervisning allerede fra 7. klasse.

Sorø-mødet: fritiden øverst på dagsordenen

På Sorø-mødet i august blev fritiden sat markant på den uddannelsespolitiske dagsorden under temaet Mindre skærm – bedre fritidsliv. Ungdomsskoleforeningen deltog aktivt i mødet med både formand Mikkel Holst Villadsen, næstformand Peter Bjørn og programleder Hanne Kirk og oplevede et tydeligt politisk fokus på fritiden som et selvstændigt og betydningsfuldt område.

Børne- og undervisningsministeren understregede, at løsningen på et højt skærmforbrug ikke er forbud, men attraktive alternativer: stærke fællesskaber, kvalitet i fritidstilbud og meningsfulde aktiviteter.

En central pointe var, at fritiden rummer flere arenaer – foreningsliv, familieliv,

fritidspædagogik og fritidsjob – og at vi skal være bedre til at bygge bro mellem dem. Her stod det klart, at ungdomsskolerne spiller en nøglerolle, særligt for de unge, som andre fællesskaber har svært ved at fastholde.

Ungdomsskoleforeningen var glade for de pointer, som i høj grad flugter med det arbejde, ungdomsskolerne allerede står på. Perspektiverne fra Sorø blev taget med hjem og indgik i det videre politiske fokus og interessevaretagelse for at styrke fritidens position nationalt og lokalt.

Midlertidig undervisning ved bortvisning - ungdomsskolen er ikke en straf

I november foreslog statsminister Mette Frederiksen i et interview, at skoleledere skal kunne bortvise elever i op til 50 dage uden forudgående involvering af forvaltningen, og at de pågældende elever i perioden kan modtage undervisning – typisk i ungdomsskolernes heltidsundervisning.

Vi ser det som en anerkendelse, at regeringen peger på ungdomsskolerne som en del af løsningen for unge, der har brug for et andet undervisningsmiljø. Samtidig har vi tydeligt markeret bekymring over en retorik om “straf” og “røde kort”. Ungdomsskolen er ikke en sanktion, men et relationsbåret og samarbejdsorienteret tilbud, der skaber nye deltagelsesmuligheder.

Ved udgangen af året udestod der fortsat en række afklaringer om ressourcer, visitation, pædagogiske rammer og organisering. Vi forventer at spille en central rolle i den videre proces for at sikre, at eventuelle nye ordninger bygger på ungdomsskolernes værdier og faglighed – og ikke reduceres til et opbevaringstilbud. Denne opmærksomhed opretholdes naturligvis også på den anden side af det kommende folketingsvalg.

Samlet set har 2025 været et år, hvor ungdomsskolernes rolle i det samlede uddannelses- og trivselslandskab både er

blevet udfordret og anerkendt. Vores opgave har været - og er fortsat - at insistere på ungdomsskolens styrke: frivillighed, relationer, praksisnær undervisning og meningsfulde fællesskaber. Det er her, vi gør en forskel. Og det er her, vi også fremover vil tage ansvar.

Driftslignende tilskud 2025

Ungdomsskoleforeningen modtog i 2025 driftslignende tilskud fra Børne- og Undervisningsministeriet, som blev anvendt til to centrale indsatsområder: udarbejdelse af Ungdomsskolestatistikken for skoleåret 2024-25 samt to undersøgelser: en af heltidsundervisningen og en af juniormesterlære.

Statistikarbejdet omfattede ajourføring af indberetningsvejledning, løbende opfølgning på indberettet data og efterfølgende validering af data.

Sekretariatet ydede omfattende support til skolerne - særligt i et år med systemskift hos flere - og den endelige rapport blev offentliggjort efter nytår.

Undersøgelsen af heltidsundervisning og juniormesterlære omfattede litteraturreview, arbejdsgruppeforløb og spørgeskemaundersøgelse med 45 % svarprocent.

Analysen viste blandt andet betydelig involvering af ungdomsskoler i juniormesterlære - ofte med bredere roller, herunder mentor- og koordineringsopgaver.

Resultaterne blev samlet i et særskilt temanummer af Bladet Ungdomsskolen i december.

Projekter

Coop Crew: fra projekt til forankret indsats

I 2025 blev Coop Crew formelt afsluttet som projekt efter seks år med støtte fra Den A.P. Møllerske Støttefond. Projektet, der er udviklet og drevet i samarbejde mellem Ungdomsskoleforeningen og Coop, har haft ét klart formål: at give flere - og særligt sårbare - unge en reel adgang til arbejdsmarkedet gennem fritidsjob.

Evalueringen taler sit tydelige sprog. 2.485 unge har deltaget i Coop Crew, 92 % har gennemført træningsforløbet i en af Coops butikker, og 54 % har efterfølgende fået et ordinært fritidsjob. Samtidig viser evalueringen, at indsatsen har en vedvarende positiv effekt i op til halvandet år efter deltagelse, mindsker risikoen for at ende uden for uddannelse og beskæftigelse og i særlig grad hjælper unge fra specialtilbud i job.

Coop Crew har vist, at ungdomsskolerne kan bygge bro mellem unge og arbejdsmarked på en måde, der skaber både mod, kompetencer og fremtidsmuligheder.

Selvom projektperioden blev afsluttet i 2025, lever indsatsen videre under navnet Fritidsjob Crew. Dermed er Coop Crew ikke blot et afsluttet projekt, men en dokumenteret model, der nu er forankret og videreudvikles til gavn for endnu flere unge.

Fritidsjob Crew: nye partnerskaber og national styrkelse

I forlængelse af de stærke resultater fra Coop Crew er indsatsen videreført og udbredt nationalt under navnet Fritidsjob Crew. 2025 blev et vigtigt år for forankringen og videreudviklingen af samarbejdet mellem ungdomsskoler og erhvervsliv.

I foråret underskrev vi en ny samarbejdsaftale med Coop om

fortsættelse af indsatsen. Det markerer en stærk fælles ambition om fortsat at give unge en tryk og struktureret indgang til arbejdsmarkedet – og bygger videre på seks års dokumenteret erfaring med at skabe fritidsjob for sårbare unge.

I efteråret 2025 kunne vi samtidig byde velkommen til JYSK som ny national partner i Fritidsjob Crew. Med mere end 3.500 butikker og 31.000 medarbejdere ser JYSK et stort potentiale i at styrke indsatsen over for unge, der er på vej ind i deres første job. At en aktør af den størrelse aktivt vælger at indgå i samarbejdet, er en markant anerkendelse af modellens kvalitet og effekt.

Fritidsjob Crew bygger fortsat på den gennemprøvede kombination af holdtræning, praksislæring og tæt samarbejde mellem ungdomsskoler og virksomheder. 30 ungdomsskoler er en del af Fritidsjob Crew og 184 unge gennemførte forløbet i efteråret 2025.

Folkemøde for Fremtiden: voksende fællesskab og gennemslagskraft

I 2025 oplevede Folkemøde for Fremtiden og Ungdommens Plads en markant udvikling i både omfang og engagement. Efter en stærk opstart i 2024 bevægede projektet sig i 2025 fra at være en lovende platform til at være en tydelig national ramme for unges aktive deltagelse på Folkemødet.

Antallet af deltagende ungdomsskoler steg fra 15 i 2024 til 28 i 2025, mens antallet af aktører – skoler og organisationer – voksede fra 47 til 80 og antallet af ungeaktører steg fra 171 til 623. Samlet set har næsten 20.000 deltagere over to år været involveret i aktiviteter på Ungdommens Plads.

Flere vendte tilbage, og nye aktører kom til. Det vidnede om et voksende engagement og en oplevelse af, at pladsen skabte reel værdi – både for unge, ungdomsskoler og samarbejdspartnere.

Erfaringen viser tydeligt, at når mindre projekter og lokale initiativer bliver koblet til en fælles national platform, opstår der større gennemslagskraft. De unge tog ansvar, udviklede aktiviteter og oplevede ejerskab – og dermed styrkedes deres demokratiske deltagelse og kompetencer.

I 2025 blev projektet yderligere styrket med initiativet Nye Skud – et lyrik- og rapprojekt, hvor unge formulerede personlige og politiske stemmer i et fælles generationsportræt. Projektet kulminerede i en lydinstallation og koncert på Folkemødet og tilføjede en ny kunstnerisk og stemningsskabende dimension til Ungdommens Plads.

UngHavn: maritimt fællesskab i vækst

I 2025 fortsatte UngHavn sin bevægelse fra lokal idé til nationalt fællesskab. Med rødder i samarbejdet mellem UngHolbæk og Nationalmuseets Skibe har projektet siden starten haft en klar vision: at skabe et maritimt fællesskab for unge med plads til håndværk, sejlads, stærke relationer og nye erfaringer på tværs af alder, baggrund og køn.

Efter at Ungdomsskoleforeningen i 2024 trådte ind i partnerskabet og – med støtte fra Den A.P. Møllerske Støttefond – bidrog til at udbrede UngHavn til otte ungdomsskoler, fortsatte udviklingen i 2025. Nye skoler kom til, og vi kunne byde velkommen til både Ung Norddjurs og Ærø i fællesskabet. Dermed voksede netværket yderligere og styrkede den nationale forankring.

Et af årets højdepunkter var UngHavn Sommercamp i uge 27, hvor 80 unge samledes i Holbæk til tre dage med sejlads, klatring, maritimt håndværk og fællesskab. Campen blev et konkret bevis på, hvordan UngHavn skaber rammer for både mestring, trivsel og relationer.

Konferencer og større arrangementer i 2025

I 2025 samlede Ungdomsskoleforeningen igen medlemmerne til en række større arrangementer med både faglig fordybelse og stærke fællesskaber.

Efterårskonferencen i november i Aarhus havde temæt Tal Trivslen op. Hvor trivselsdebatten i 2023 var præget af kriseretorik og alarmerende overskrifter, var samtalen i 2025 blevet mere nuanceret og konstruktiv.

Med afsæt i blandt andet Trivselskommissionens arbejde satte konferencen fokus på, hvordan vi som autentiske voksne kan styrke både unges faktiske og oplevede trivsel.

Oplægsholdere som Lene Tanggaard, Joachim Meier, Stina Vrang Elias, William Kvist og Katrine Vraa Justenborg bidrog med perspektiver, der inspirerede til handling i ungdomsskolernes læringsfællesskaber.

I november blev der desuden afholdt ADM Årsmøde i Svendborg for administrative medarbejdere. Over to dage blev der sat fokus på kunstig intelligens, arbejdsglæde, adfærd og fokus i en travl hverdag med

oplæg fra blandt andre Lis Mai Petersen, Geo, Jon Kjær Nielsen og Henrik Dresbøll – kombineret med værdifuld netværks- og erfaringsudveksling.

Herudover afholdt vi temadage om Fritidsjob Crew og Erasmus+ samt webinarer om Ungeløftet og

Juniormesterlære, som understøttede medlemmernes arbejde i et uddannelsespolitisk landskab i bevægelse

